

Osmičkový rok

Začal letopočet s osmičkou na konci. Letopočty končící osmičkou českému národu až příliš často přinášely výrazné společenské změny. Proto na tyto roky pohlížíme s jistou ostražitostí, ale i nadějí na lepší zítřky. Letos oslavíme 100 let od vzniku samostatného státu Čechů a Slováků.

Přál bych si, aby tento rok přinesl změnu atmosféry ve společnosti. Abychom k sobě byli tolerantnější, solidárnější a respektovali práci a nadání druhých. Vždyť k šíření dobrého jména Čechů v zahraničí nám vždy pomáhal talent. Ať již to byly patenty a vynálezy například Františka Křižíka, Otto Wichterleho, Antonína Holého či Jaroslava Heyrovského, mimo jiné nositele Nobelovy ceny za chemii. Nebo to byla krásná hudba Antonína Dvořáka, Leoše Janáčka, Jaromíra Vejvody a řady dalších celosvětově uznávaných autorů.

Při vzpomínce na projednávání novely autorského zákona v parlamentu, které bylo na přelomu roku 2016 a 2017 občas emocionálně vypjaté, jsem skoro nabyl dojmu, že umělec a autor je nepříjemný parazit. Že na rozdíl od běžně pracujícího člověka mu stačí napsat písničku a pak už jen kasíruje peníze ze všeho celý život, a jeho příbuzní dokonce i po jeho smrti. Je to skutečně tak jednoduché

řemeslo? Jak snadná, nebo spíše trnitá je cesta k širokému publiku?

John Seabrook ve své knize *Stroj na hity – uvnitř hudební továrny* uvádí, že v roce 2008 se na trhu prodávalo zhruba 13 milionů písní. Z toho 10 milionů z nich neprodalo ani jedno jediné album. Pouhých 52 tisíc písní vygenerovalo 80 % zisku tohoto odvětví. Ano, neubral jsem žádnou nulu. Jinými slovy, zhruba 77 % písní z prodejů neutřžilo ani korunu. A těch skutečně úspěšných bylo necelých půl procenta. Na úspěchu písní se stále výraznou měrou podílí prostor na rozhlasových stanicích. Když si pustím rádio, slyším stále stejné písně, zatímco jiné nedostanou prostor žádný. Asi bychom si všichni přáli v éteru větší hudební rozmanitost.

Otevřený prostor umělcům i milovníkům rozmanité hudby nabízí internet. A to se všemi klady i zápory. Ovšem příjmy z tohoto prostoru jsou téměř zanedbatelné, často nulové.

Při rozpravách nad duševním vlastnictvím a autorským zákonem jsem si občas vzpomněl na komořího Langa ve filmu *Císařův pekař a pekařův císař*, který promlouvá k císaři Rudolfovi II.: „*Milosti, nenechte prchlivost cloumat svým majestátem.*“

I ekonomická teorie se věnuje postavení rozumu a vášně. Tomáš Sedláček ve své knize *Ekonomie dobra a zla* uvádí pohled skotského filozofa z 18. století Davida Humea. Ten se proslavil citátem, že „*rozum je otrokem vášni*“. Citát Davida Humea Tomáš Sedláček doplňuje o podobný pohled anglického filozofa ze 17. století Johna Lockeho: „*Rozum ve skutečnosti neustanovuje ani neformuluje přirozený zákon, jen jej vyhledává a objevuje ... rozum se vlastně nepodílí na vytváření zákonů, spíše je interpretuje.*“ Emoce nebo vášně mohou být určitým vzdorem vůči materii, kde se necítíme dobře. Mohou být i cestou, jak nalézt odpověď na otázky, kterým nerozumíme. Bezesporu jsou nezbytnou ingrediencí a hybnou silou lidské

kreativity. Neměly by však až s určitou zaslepeností vstupovat do tvorby zákonů, kterými se má společnost řídit. V takových případech je potřeba měřit jako na lékárnických vahách, uváženě a vyváženě. Neuvážené zásahy do právního soukolí mohou narušit chod celého systému, ne-li jej zcela paralyzovat, byť na počátku mohly být zásahy vedeny dobrými úmysly. Praxe nás totiž opakovaně přesvědčuje o tom, že interpretace takových zákonů je na jednoho příliš a dva se na ní neshodnou.

Dle numerologie je nejpodstatnější hodnotou osmičky rovnováha. Číslo osm je dokonce považováno za nejmocnější ze všech čísel a je spojováno například s logickým myšlením. Z pohledu numerologie snad lze hledět do roku 2018 s jistým optimismem.

Zdravý, šťastný a naplněný rok 2018 vám přeje

Roman Strejček